

Onderzoek non-bancaire financiering 2019

+ 26%

miljard

> 200%

74%

Inhoud

Samenvatting	1
Kerncijfers	2
Verschillende vormen van non-bancaire financiering	3
Crowdfunding	4
Kredietunies	4
Direct Lending	5
MKB Beurs	5
Vastgoed financiering	6
Lease	7
Factoring	8
Totaal non-bancaire financiering	9
Financieringslandschap < 1 miljoen (mkb)	9
Omvang bancaire verstrekkingen	10
Kleinzakelijke financiering een klein deel van totale bankbalans	11
Inschatting mkb financieringsmarkt 2020-2023	12
Over SMF	13
Conclusie	13
Onderzoeksverantwoording	14
Data 2018 en 2019	14
Met dank aan	15

Samenvatting

Non-bancaire financiering is in Nederland de experimentele fase voorbij en heeft nu een serieuze positie in de mkb financieringsmarkt ingenomen. Met ruim € 2,7 miljard aan verstrekte financieringen in 2019 zijn minimaal 49.120 financieringen verstrekt aan mkb bedrijven. Vooral bij klein-zakelijke financieringen onder € 1 miljoen blijkt non-bancaire financiering sterk te groeien en een behoefte in te vullen in de markt.

Totale non-bancaire financiering in Nederland gegroeid naar ruim € 2,7 miljard

In 2019 is er in totaal meer dan € 2,7 miljard verstrekt aan het mkb via non-bancaire financiering. Dit is een groei van 26% ten opzichte van 2018 toen er € 2,15 miljard verstrekt werd aan het mkb. Het totaal aantal non-bancaire financieringen aan mkb bedrijven in 2018 was 34.892. In 2019 is dit opgelopen tot 49.120. De markt van non-bancaire financiering in Nederland is zeer divers en bestaat uit crowdfunding (12,39%), kredietunies (0,19%), direct lending (8,96%), MKB Beurs (0,97%), Lease (51,72%), Vastgoed (3,74%) en Factoring (22,03%).

Financieringslandschap < € 1 miljoen (kleinzakelijke financieringen)

Binnen het onderzoek is specifiek gekeken naar de mkb financieringsmarkt van aanvragen < € 1 miljoen (kleinzakelijke financieringen), omdat daar de grootste verandering plaatsvindt in aanbod en beoordeling van zakelijke financieringen. Deze financieringen worden voornamelijk aangevraagd door bedrijven met een jaaromzet tot € 5 miljoen. De totaal verstrekte non-bancaire financiering van financieringsaanvragen onder € 1 miljoen in 2019 was € 2,25 miljard. Dit is een stijging van 18% ten opzichte van 2018 (€ 1,9 miljard). De totaal verstrekte bancaire financiering onder € 1 miljoen was in 2019 € 8,14 miljard. Dit is een daling van 16% ten opzichte van de verstrekte bancaire financiering in 2018 (€ 9,74 miljard). Het totale financieringslandschap van financieringen onder € 1 miljoen (bancair + non-bancair) was in 2018 samen € 10,392 miljard. Afgelopen jaar is 22% van de financiering onder € 1 miljoen via non-bancaire financieringen verstrekt.

Inschatting financieringslandschap < € 1 miljoen tot 2023

De totale omvang van non-bancaire financieringen aan kleinzakelijke klanten onder de € 1 miljoen stijgt naar verwachting in 2023 naar € 4,4 miljard. De omvang van de bancaire verstrekkingen onder de € 1 miljoen daalt naar verwachting in 2023 naar € 4,05 miljard. Per saldo verwachten wij dat in 2023 circa 52% van de totale verstrekkingen onder € 1 miljoen uit non-bancaire financieringen bestaan.

Aantal non-bancaire financieringen financieringslandschap < € 1 miljoen

Het aantal non-bancaire financieringen aan kleinzakelijke klanten was in 2019 49.120. Dit is een groei van 41% ten opzichte van 2018 (34.892 financieringen).

Kerncijfers 2019

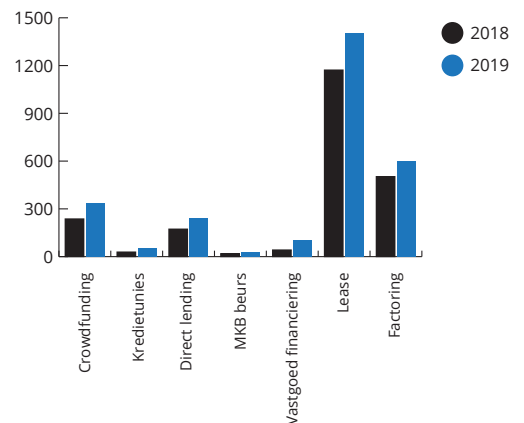
Opvallende cijfers non-bancaire financiering 2019

- 49.120 non-bancaire financieringen in 2019 (41% groei)
- Non-bancaire financiering in 2019 gestegen naar € 2,7 miljard
- Aandeel non-bancair bij financieringen < € 1 miljoen gestegen naar 22%
- Vastgoed financiering meer dan verdubbeld in 2019
- Lease en factoring samen 74% van non-bancaire financiering

Totaal non-bancaire financiering (x € miljoen)

Soort vorm	2018	2019	Groei €
Crowdfunding	273	336	42%
Kredietunies	3	5	79%
Direct Lending	173	243	40%
MKB Beurs	19	26	35%
Vastgoed financiering	43	101	136%
Lease	1.172	1.402	20%
Factoring	503	597	19%
Totaal	2.151	2.711	26%

Omvang (x € miljoen)

Financieringslandschap < 1 miljoen

Bancaire verstrekkingen (x € miljard)

2018	2019	% Δ
9,74	8,14	- 16%

Non-bancaire verstrekkingen (x € miljard)

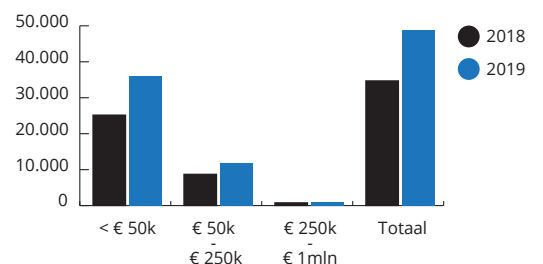
2018	2019	% Δ
1,9	2,25	18%

Bron: DNB Deposito's en leningen van MFI's aan niet-financiële bedrijven, volumes, gecorrigeerd voor breuken.

Aantal verstrekkingen < €1 miljoen

Jaar	<50k	50-250k	250-1 mln	Totaal
2018	25.193	8.725	795	34.713
2019	35.986	11.890	1.008	48.884
Groei	43%	36%	27%	41%

Verstrekkingen < € 1 miljoen

Verschillende vormen van non-bancaire financiering

Non-bancaire financiering wordt gedefinieerd als financiering die niet door banken verstrekt wordt. Er zijn verschillende vormen van non-bancaire financiering. Ten behoeve van dit onderzoek hebben wij de financiers in twee hoofdgroepen (algemene aanbieders en objectfinanciers) verdeeld met onderliggend zeven specifieke categorieën:

Algemene aanbieders bedrijfsfinancieringen, zonder specifieke koppeling:

Onder algemene aanbieders zijn de financiers opgenomen die hun financieringsaanbod niet op een specifieke investering baseren; de financieringsbeslissing wordt primair gebaseerd op de prestaties van de onderneming.

- **Crowdfunding:** Een grote groep investeerders/beleggers (veel, maar niet uitsluitend particulieren) investeert gezamenlijk in één project of onderneming. Het bijeenbrengen van vraag en aanbod vindt plaats via een online crowdfunding platform. Tijdens dit onderzoek richten wij ons op de crowdfunding van zakelijke leningen oftewel crowdlending.
- **Kredietunies:** Een kredietunie is een coöperatieve kredietvereniging zonder winstoogmerk waarin ondernemers zich per regio of per branche organiseren om elkaar geld te lenen. Het is als non-bancair alternatief voor bankfinanciering ontstaan, wordt door de politiek gedragen en is voornamelijk een fenomeen in Amerika, Canada en Engeland.
- **Direct Lending:** Direct lending is een vorm van ondernemingsfinanciering, waarbij niet bancaire geldverstrekkers rechtstreeks leningen verstrekken aan bedrijven. In praktijk werken soms meerdere geldverstrekkers samen die tezamen geld investeren in een fonds dat als financier optreedt voor ondernemers
- **MKB beurs:** Een platform waarbij beleggers rechtstreeks kunnen investeren in mkb bedrijven. Dat kan in de vorm van (certificaten van) aandelen en obligaties (leningen). De (certificaten van) aandelen en de obligaties zijn verhandelbaar.

Objectfinanciers (asset based, gebaseerd op en gekoppeld aan specifiek onderpand):

Bij objectfinanciering staat de financiering in directe relatie tot de investering. De financiering en investering zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en de investeringen worden per object verstrekt. De financieringsbeslissing wordt mede gebaseerd op een beoordeling van het te financieren object. Investeringsbeslissingen die geschikt zijn voor objectfinanciering zijn investeringen in onroerend goed, in bedrijfsmiddelen, voorraad en debiteuren. Specifieke aanbieders c.q. financieringsproducten zijn:

- **Lease:** Leasing kan bestaan uit financial lease of operational lease. Financial lease is juridisch een annuïteitenlening op een object. Operational lease is juridisch een leenovereenkomst, waarbij de gebruiker een kooprecht heeft aan het einde van de huurperiode.
- **Factoring:** Factoring betreft een debiteurenfinanciering. De factormaatschappij verstrekt als financiering een voorschot op de uitstaande vorderingen van een onderneming.
- **Vastgoed:** binnen het aanbod van vastgoedfinanciers ontwikkelen zich verschillende specialismen, zoals van commercieel vastgoed (verhuurhypotheken voor verhuurde woningen, financiering van beleggingspanden) en bedrijfspand eigen gebruik. De financieringsbeoordeling wordt voornamelijk gebaseerd op de cashflowcapaciteit van het onderpand.

Crowdfunding

De totale financieringsomvang van crowdfunding leningen in 2018 was € 237 miljoen. Dit is in 2019 gestegen naar € 336 miljoen (42%). Van de € 336 miljoen was € 242 miljoen verstrekt aan bedrijven met een financieringsbehoefte <1 miljoen.

Verstreckte financiering Crowdfunding (x 1 miljoen)

Jaar	totaal € in jaar	< €1 mln
2018	237	196.5
2019	336	242

Bron: Crowdfundmarkt.nl & Crowdfundingcijfers.nl

Het totaal aantal financieringen dat via Crowdfunding is verstrekt was in 2019 2.562. Dit is een stijging van 6% ten opzichte van de 2.407 verstrekkingen in 2018. Opvallend is dat er meer leningen zijn verstrekt via Crowdfunding groter dan een € 1 miljoen. In 2018 waren dit nog 27 verstrekkingen en in 2019 is dit met 96% gestegen naar 53 verstrekkingen. Het aantal verstrekkingen via Crowdfunding onder de € 50k is met 9% gedaald in 2019 ten opzichte van 2018.

Aantal projecten via Crowdfunding

Jaar	< € 50k	€ 50-250k	€ 250k-1 mln	> € 1 mln	Totaal €
2018	1.461	745	174	27	2.407
2019	1.323	931	255	53	2.562
Groei	-9%	25%	47%	96%	6%

Bron: Crowdfundmarkt.nl & Crowdfundingcijfers.nl

Kredietunies

De totale financieringsomvang van kredietunie leningen in 2018 was € 2,9 miljoen. Dit is in 2019 gestegen naar € 5,18 miljoen (79%).

Verstreckte financiering Kredietunies (x 1 miljoen)

Jaar	totaal € in jaar	< €1 mln
2018	2,9	2,9
2019	5,2	5,2
Groei	79%	79%

Bron: Kredietunie Nederland en VSK

Het totaal aantal financieringen die via Kredietunies zijn verstrekt waren in 2019 87. Dit is een stijging van 34% ten opzichte van de 65 verstrekkingen in 2018.

Totaal aantal verstrekkingen via Kredietunies

Jaar	< € 50k	€ 50-250k	€ 250k-1 mln	> € 1 mln	Totaal €
2018	5	60	0	0	65
2019	12	73	2	0	87
Groei	140%	22%	-	-	34%

Bron: Kredietunie Nederland en VSK

Direct Lending

Om een beeld te krijgen over de omvang van verstrekte financieringen via direct lending, hebben wij data verzameld van de grootste direct lenders binnen Nederland. In werkelijkheid is de verstrekte financiering hoger, aangezien we niet van alle direct lenders in Nederland data zijn ontvangen. De totaal verstrekte financiering in 2019 binnen direct lending is € 242 miljoen. In 2018 was dit € 173 miljoen. Er heeft dus een stijging plaatsgevonden van 40%. De totaal verstrekte financiering in 2019 onder de € 1 miljoen was € 226 miljoen.

Verstrekte financiering Direct Lending (x 1 miljoen)

Jaar	totaal € in jaar	< €1 mln
2018	173,2	173,3
2019	242,8	226,5
Groei	40%	31%

Bron: Caple, Fundingcircle, Pin Voorschot, Qredits, Spotcap, FundIQ

In 2019 zijn er 7.665 verstrekkingen geweest via direct lending. In 2018 waren dit nog 6.458 verstrekkingen. Dit is een stijging van 19%. Via direct lending worden voornamelijk microkredieten (< € 50k) en kredieten tussen € 50k en € 250k verstrekt. Opvallend is dat het aantal verstrekkingen tussen € 250k en € 1 miljoen 91% zijn gestegen.

Totaal aantal verstrekkingen via Direct Lending

Jaar	< € 50k	€ 50-250k	€ 250k-1 mln	> € 1 mln	Totaal €
2018	5.405	997	56	0	6.458
2019	6.377	1.170	107	11	7.665
Groei	18%	7%	-	-	19%

Bron: Caple, Fundingcircle, Pin Voorschot, Qredits, Spotcap, FundIQ

MKB Beurs

In dit onderzoek worden de cijfers van NPEX¹ meegenomen. Alle verstrekkingen zijn boven de € 1 miljoen². In 2019 waren de verstrekkingen via de MKB Beurs ongeveer € 26 miljoen. Dit is een stijging van 35% ten opzichte van 2018 toen er ongeveer € 19 miljoen was verstrekt.

Verstrekte financiering MKB Beurs (x 1 miljoen)

Jaar	totaal € in jaar	< €1 mln
2018	173,2	173,3
2019	242,8	226,5
Groei	40%	31%

Bron: NPEX

1. Er zijn nog andere partijen actief binnen deze categorie waar wij geen data van hebben ontvangen.
2. De cijfers van MKB Beurs worden derhalve later niet meegerekend binnen het financieringslandschap onder de miljoen.

Het aantal verstrekkingen via MKB Beurs is ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2018. In 2018 waren er namelijk 8 verstrekkingen van boven de € 1 miljoen euro. In 2019 zijn dit 9 verstrekkingen geweest boven de € 1 miljoen.

Totaal aantal verstrekkingen via MKB Beurs

Jaar	< € 50k	€ 50-250k	€ 250k-1 mln	> € 1 mln	Totaal €
2018	0	0	0	8	8
2019	0	0	0	9	9
Groei	-	-	-	13%	13%

Bron: NPEX

Vastgoedfinanciering

Om een beeld te krijgen over de omvang van verstrekte financieringen via vastgoedfinancieringen, hebben wij data verzameld van de grootste vastgoedfinanciers binnen Nederland. In werkelijkheid is de verstrekte financiering hoger, aangezien niet van alle vastgoedfinanciers in Nederland data is ontvangen. De totaal verstrekte financiering in 2019 binnen vastgoed financiering is € 242 miljoen. In 2018 was dit € 173 miljoen. Er heeft dus een stijging plaatsgevonden van 40%. De totaal verstrekte financiering in 2019 onder de € 1 miljoen was € 226 miljoen.

Verstrekte financiering Vastgoedfinanciering (x 1 miljoen)

Jaar	totaal € in jaar	< €1 mln
2018	42,9	42,9
2019	101,3	101,3
Groei	136%	136%

Bron: Briqwise, Mogelijk, SLIM

Het totaal aantal verstrekte vastgoedfinancieringen in 2019 was 598. Dit is een stijging van 149% ten opzichte van 2018 waar het er nog 240 waren. De verstrekkingen via vastgoed vinden voornamelijk plaats in de categorie € 50k-250k.

Aantal verstrekte vastgoedfinancieringen

Jaar	< € 50k	€ 50-250k	€ 250k-1 mln	> € 1 mln	Totaal
2018	0	240	0	0	240
2019	0	585	13	0	598
Groei	-	144%	-	-	149%

Bron: NPEX

Lease

Onder lease hebben we in dit onderzoek alleen non-bancaire financiers die leasing aan het MKB aanbieden meegenomen. Deze data zijn verzameld door de Nederlandse Vereniging van Leasemaatschappijen (NVL). Aanbieders van bancaire en vendor lease zijn hierin niet meegenomen. In 2019 was de totaal verstrekte financiering via non-bancaire lease aanbieders € 1,4 miljard. Dit is een stijging van 20% tegenover de verstrekte financiering in 2018 van € 1,17 miljard.

Het totale aantal verstrekkingen via lease onder de € 1 miljoen in 2019 was € 1,18 miljard. Dit is een stijging van 10% ten opzichte van de € 1,07 miljard verstrekkingen onder de € 1 miljoen in 2018.

Verstreckte financiering Lease (x 1 miljoen)

Jaar	totaal € in jaar	< €1 mln
2018	1.172	1.068
2019	1.402	1.177
Groei	20%	10%

Bron: NVL

Het aantal verstrekte financieringen via lease was in 2019 19.598. Dit is een stijging van 21% ten opzichte van de 16.186 verstrekkingen in 2018. De meeste verstrekkingen via non-bancaire lease vinden plaats in de categorieën <€ 50k en € 50 - € 250k.

Aantal verstrekkingen Lease

Jaar	< € 50k	€ 50-250k	€ 250k-1 mln	> € 1 mln	Totaal €
2018	10.078	5.655	370	83	16.186
2019	11.161	585	433	98	19.598
Groei	11%	40%	17%	18%	21%

Bron: NVL

Factoring

Onder factoring verstaan we in dit onderzoek alleen non-bancaire financiers die factoring aanbieden. De factoring aanbieders die onderdeel zijn van banken zijn niet meegenomen³ in dit onderzoek, mede omdat deze organisaties weinig tot geen financieringen aan het kleine mkb aanbieden.

In 2019 bedroeg de totaal verstrekte financiering €597 miljoen. Dit is een stijging van 19% ten opzichte van de verstrekte financiering van € 503 miljoen in 2017. Van deze € 597 miljoen is er ca. € 97 miljoen verstrekt aan bedrijven met een financieringsbehoefte > €1 miljoen. De totale verstrekte financiering onder de € 1 miljoen is hierdoor ongeveer € 500 miljoen. Dit is een stijging van 32% ten opzichte van € 379 miljoen in 2018 onder de € 1 miljoen verstrekte financieringen.

Ook bij factoring is de werkelijk verstrekte non-bancaire financiering nog een stuk hoger. Er zijn zeer veel aanbieders actief in de markt en het is lastig om betrouwbare aanvullende data te verzamelen.

Verstrekte financiering Factoring (x 1 miljoen)

Jaar	totaal € in jaar	< €1 mln
2018	503,43	378,89
2019	597,32	500,7
Groei	19%	32%

Bron: NLcreditservices, dbs2factoring, Fingle, Voldaan, Svea Finans, Bibby Financial Services, Bootz24

Het aantal verstrekte financieringen via factoring was in 2018 9.528. Dit is in 2019 gegroeid met 95% tot 18.601 verstrekkingen. De meeste verstrekkingen via Factoring vinden plaats in de categorieën <€ 50k en € 50 - € 250k.

Aantal verstrekkingen Factoring

Jaar	< € 50k	€ 50-250k	€ 250k-1 mln	> € 1 mln	Totaal €
2018	8.244	1.028	195	61	9.528
2019	17.113	1.225	198	65	18.601
Groei	108%	19%	2%	7%	95%

Bron: NVL

3. Zie voor de totale factor verstrekkingen van aanbieders die onderdeel waren van banken in 2018 de cijfers van FAAN.

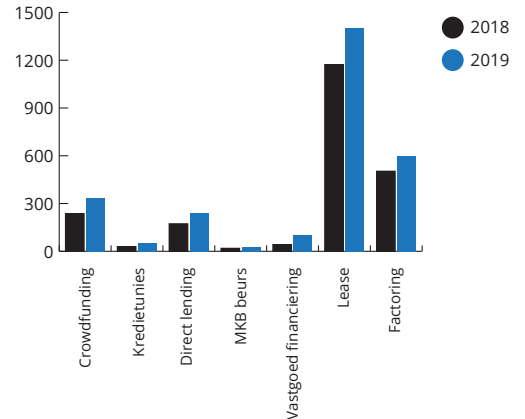
Totaal non-bancaire financiering

De totale omvang van non-bancaire financiering was in 2019 ruim € 2,7 miljard. Dit is een groei van 26% ten opzichte van 2018 (€ 2,1 miljard). Alle vormen van non-bancaire financiering zijn sterk gegroeid ten opzichte van 2018.

Totaal non-bancaire financiering (x € miljoen)

Soort vorm	2018	2019	Groei
Crowdfunding	273	336	42%
Kredietunies	3	5	79%
Direct Lending	173	243	40%
MKB Beurs	19	26	35%
Vastgoedfinanciering	43	101	136%
Lease	1.172	1.402	20%
Factoring	503	597	19%
Totaal	€ 2.151	€ 2.711	26%

Omvang (x miljoen)

In 2019 zijn er in totaal 49.120 financieringen verstrekt. Dit is een groei van 41% ten opzichte van 2018 toen er 34.892 verstrekkingen hebben plaatsgevonden.

Totaal aantal verstrekte financieringen

Jaar	< € 50k	€ 50-250k	€ 250k-1 mln	> € 1 mln	Totaal €
2018	25.193	8.725	795	179	34.892
2019	35.986	11.890	1.008	236	49.120
Groei	34%	36%	27%	32%	41%

Financieringslandschap < € 1 miljoen (mkb)

In totaal is er ruim € 2,7 miljard verstrekt aan het mkb via non-bancaire financieringen, blijkt uit onze analyse. Hiervan is € 458 miljoen boven de € 1 miljoen verstrekt. Het financieringslandschap < € 1 miljoen bestaat voor € 2,25 miljard uit non-bancaire financiering in 2019.

In 2018 was de totale non-bancaire financieringsmarkt € 2,15 miljard. Hiervan was € 245 miljoen aan financieringen boven de € 1 miljoen verstrekt. In totaal was in 2018 € 1,9 miljard verstrekt < € 1 miljoen.

Er heeft in 2019 een stijging plaatsgevonden van 18% ten opzichte van 2018 binnen het financieringslandschap < € 1 miljoen.

Verstrekte financiering totaal & verstrekte financiering < € 1 miljoen (x 1 miljoen)

Jaar	Verstrekte financiering €	Verstrekte financiering < €1 mln
2018	2.151	1.905
2019	2.711	2.252
Groei	26%	18%

Het aantal verstrekte financieringen onder de miljoen was 48.884 in 2019. Dit is 41% gegroeid ten opzichte van 2018 toen er 34.713 verstrekkingen hebben plaatsgevonden.

Aantal verstrekkingen < € 1 miljoen

Jaar	< € 50k	€ 50-250k	€ 250k-1 mln	Totaal €
2018	25.193	8.725	795	34.892
2019	35.986	11.890	1.008	48.884
Groei	34%	36%	27%	41%

Omvang bancaire verstrekkingen

De omvang van mkb financiering door banken is bepaald aan de hand van de data van de DNB⁴. Deze data omvat de omvang van de financieringen per categorie (< € 0,25 mln, € 0,25 - € 1 mln en > € 1 mln).

Totaal nieuwe verstrekkingen (x € 1 miljoen)

Financieringsomvang	2018	2019
< € 0,25 mln	4.507	3.638
€ 0,25 - €1 mln	6.288	4.827
€ > €1 mln	48.383	45.455
Totaal	56.848	54.376

Bron: DNB Deposito's en leningen van MFI's aan niet-financiële bedrijven, volumes, gecorrigeerd voor breuken

Heronderhandelingen

In de bancaire data zijn echter ook heronderhandelingen meegenomen. Onder heronderhandelingen vallen alle nieuwe contracten die niet bestaan uit nieuw geld, maar uit vernieuwd geld. Bij een heronderhandeling komen bank en cliënt nieuwe contractvoorwaarden overeen - zoals de rente - voor bestaande leningen. Om het aantal nieuwe contracten te bepalen, zijn de heronderhandelingen van de totale omvang van de nieuwe verstrekkingen afgehaald.

Totaal nieuwe verstrekkingen minus heronderhandelingen (x € 1 miljoen)

Financieringsomvang	2018	2019	Verandering
< € 0,25 mln	3.636	2.549	-30%
€ 0,25 - €1 mln	6.106	5.591	-8%
€ > €1 mln	64.023	60.415	-6%
Totaal	73.765	68.555	-7%

Bron: DNB Deposito's en leningen van MFI's aan niet-financiële bedrijven, volumes, gecorrigeerd voor breuken

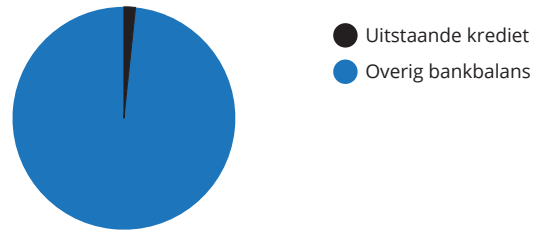
4. Bron: DNB Deposito's en leningen van MFI's aan niet-financiële bedrijven, volumes, gecorrigeerd voor breuken

Kleinzakelijke financiering een klein deel van totale bankbalans

De totale bankbalans in Nederland was € 2.487 miljard in 2019⁵. De totale uitstaande kredietverlening van banken aan het mkb afgelopen jaar was € 127 miljard in 2019⁶.

De totale uitstaande kredietverlening aan het MKB van banken onder de miljoen was € 42,7 miljard in 2019⁷.

Kleinzakelijke financiering t.o.v. bankbalans (x € 1 miljard)

5. Bron: DNB- Balans van Nederlands bankwezen

6. Bron: DNB- Kredietverlening Nederlandse grootbanken aan Nederlands midden- en kleinbedrijf

7. Bron: DNB- Kredietverlening Nederlandse grootbanken aan Nederlands midden- en kleinbedrijf

Inschatting mkb financieringsmarkt 2020-2023

In 2019 was er € 8,14 miljard verstrekt door banken aan kleinzakelijke kredieten onder € 1 miljoen, terwijl dit in 2018 nog € 9,74 miljard was. Dit is een daling van 16%. Op basis van historische gegevens lijkt deze daling ook structureel door te zetten in het kleinzakelijke segment. Deze trend bevestigt dat banken een terugtrekkende beweging vertonen in het segment tot € 1 miljoen en is mede een verklaring van de grote groei van non-bancaire financiering in dit segment.

Eerder zagen we dat er onder € 1 miljoen via non-bancaire financiers € 2,25 miljard verstrekt is in 2019 en dit in 2018 nog € 1,9 miljard was. Dit is een stijging van 18%. Wij verwachten dat de non-bancaire financieringsmarkt nog zeker tot 2023 sterk zal stijgen, onder andere gebaseerd op internationale trends. De trend geeft aan dat de rol van non-bancaire financiering in Nederland steeds belangrijker wordt. Daarom is onze inschatting dat deze markt de komende jaren zal blijven groeien. In de inschatting gaan we er vanuit dat er de komende jaren dezelfde groei zal plaatsvinden als er afgelopen jaar heeft plaatsgevonden (18% groei).

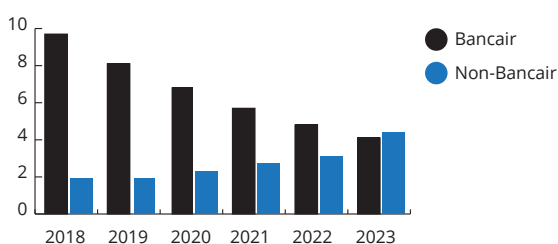
In totaal was er in 2019 € 10,39 miljard verstrekt aan het mkb door banken en non-bancaire financiers samen (onder € 1 miljoen). Van deze totale verstrekkingen werd 21,66% verstrekt via non-bancaire financiers. Uitgaande van een jaarlijkse daling van 16% voor de bancaire verstrekkingen en een jaarlijkse stijging van 18% van de non-bancaire financiering voor de komende jaren, zal het volume van de non-bancaire verstrekkingen steeds dichterbij het volume van de bancaire verstrekkingen komen en naar verwachting in 2023 evenaren⁸. Data en analyses zijn gemaakt voor de aangekondigde Corona-steunmaatregelen. De overheidssteun voor kleine mkb-kredieten voor banken is de kans groot dat dit impact gaat hebben op de verstrekking kleine kredieten door banken. Bij voortzetting van deze trend is in het segment tot € 1 miljoen de non-bancaire sector vanaf 2024 een grotere financier van het MKB dan de bancaire sector.

Met een jaarlijkse stijging van 18% zal er in 2023 naar verwachting € 4,37 miljard verstrekt worden via non-bancaire financiering. De non-bancaire financiering zal dan ca. 52% van de totale verstrekkingen zijn. Of deze groei werkelijk gerealiseerd wordt hangt van meerdere factoren af. Nog steeds zijn mkb ondernemers primair gericht op het vinden van bancaire financiering en zijn nieuwe financieringsvormen nog relatief onbekend. Wanneer hier meer aandacht voor komt dan zal de groei wellicht nog sneller door kunnen zetten. Daarnaast blijft het belangrijk voor de non-bancaire financiers om kwaliteit te blijven leveren.

Inschatting mkb financieringsmarkt 2020-2023 (x € 1 miljoen)

Financiering	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bancair	9,74	8,14	6,84	5,74	4,83	4,05
Non-bancair	1,91	2,25	2,66	3,14	3,70	4,37

Inschatting mkb financieringsmarkt 2020-2023 (x € 1 miljard)

8. Over toekomstige ontwikkelingen is geen rekening gehouden met de effecten van de Coronacrisis, omdat die effecten thans niet zijn in te schatten.

Over Stichting MKB Financiering (SMF)

Stichting MKB Financiering is opgericht door een voorhoede van vertegenwoordigers uit de markt en steun van het Ministerie met als doel de toegang tot alternatieve (non-bancaire) financieringsmogelijkheden voor ondernemers te verbeteren. Samenwerking tussen de alternatieve financiers is de eerste stap op weg naar meer zichtbaarheid en slagkracht van de jonge sector.

Het belang van de ondernemer op zoek naar passende financiering staat voorop en daarom heeft de stichting zich aangesloten bij het centraal klachtenregister en is er in samenwerking met ondernemers en adviseurs een Gedragscode MKB Financiering opgesteld.

Conclusie

Non-bancaire financiering is met 26% gegroeid in 2019 ten opzichte van 2018. De meeste toegevoegde waarde van deze financiers ligt in de kleinzakelijke financieringsmarkt van verstrekkingen < € 1 miljoen. Het afgelopen jaar zijn er ruim 49.000 financieringen verstrekt.

Naar verwachting zal deze trend zich voortzetten en zal omstreeks 2023 de rol van de non-bancaire financiers voor klein zakelijke financieringen groter zijn dan die van de banken. Daarnaast lijkt de totale mkb financieringsmarkt te groeien, waardoor er behoefte en ruimte is voor het extra aanbod vanuit de non-bancaire hoek.

Onderzoeksverantwoording

De gebruikte data zijn afkomstig van brancheorganisaties en onderzoeksbureaus die een zo nauwkeurig mogelijke inschatting hebben gegeven over de omvang van een bepaalde financieringsvorm. Voor de financieringsvormen waarbij deze overzichten ontbreken, hebben wij zelf data verzameld. Dit geldt voor de financieringsvormen direct lending en factoring. Alle grote direct lenders en non-bancaire factoraars zijn benaderd om data aan te leveren. Bij deze vormen was de response laag waardoor de omvang in werkelijkheid naar verwachting veel groter is dan wat wij hebben kunnen meten. We zullen hier in vervolgonderzoek extra aandacht aan besteden en hopen ook dat financiers die thans geen data hebben aangeleverd, geïnspireerd en gemotiveerd worden volgend jaar wel aan hun data aan te leveren.

Bij de vergelijkingen tussen de bancaire en niet-bancaire financieringen aan het mkb onder € 1 miljoen zijn de cijfers van FAAN (factoring) buiten beschouwing gelaten. De aangesloten leden van FAAN richten zich namelijk vooral op het grootbedrijf (<https://www.factoringnederland.nl/cijfers-en-trends>), waardoor de cijfers geen invloed hebben op de kleinzakelijke financieringsmarkt. Anders dan vorig jaar hebben we dit jaar voor de lease cijfers data gebruikt van NVL. Zij hebben met deskundigheid bepaald welke lease verstrekkingen non-bancair en aan het mkb zijn geweest. Binnen dit onderzoek was het echter niet mogelijk om deze uitsplitsing goed mee te nemen.

Data 2018 en 2019

De opgevraagde data betreft de verstrekte financiering in 2018 en 2019. Ook hebben we gedetailleerde aanvullende informatie opgevraagd over het aantal verstrekkingen per financieringsomvang < € 50K, € 50 - € 250K, € 250K – € 1 mln en > € 1 miljoen. Deze data zijn opgevraagd en ontvangen in de periode van januari tot april.

Vorig jaar heeft Stichting MKB Financiering al eerder een onderzoek gepubliceerd over de cijfers van 2017 en 2018. Er zit een groot verschil tussen de cijfers van 2018 die wij toen hebben gepubliceerd en de 2018 cijfers uit dit rapport. Dit heeft verschillende redenen. Ten eerste hebben wij van meer en andere partijen data ontvangen dan vorig jaar. Ten tweede hebben wij dit jaar voor lease data toegevoegd van NVL, in tegenstelling tot vorig jaar. Hierdoor is het verschil binnen lease enorm en worden de verstrekkingen in dit rapport nauwkeuriger weergegeven. Ten derde is er een uitsplitsing geweest binnen Direct Lending waar er in het vorige rapport de data vastgoed financiering werd meegenomen onder Direct Lending. In dit rapport is vastgoed financiering afgesplitst weergegeven van Direct Lending omdat wij van mening zijn dat deze financieringsvorm net als leasing en factoring past onder de hoofdcategorie asset-based finance.

Met dank aan

www.stichtingmkbfinanciering.nl